

Kriterier

Det begynder at blive trivielt at skrive det, men vi er på det tidspunkt af året, hvor tingene går sindssygt stærkt. Også stærkere, end jeg ind imellem synes rigtig godt om. Men det er jo klassikeren for os instruktører – de fleste formoder, at vi har en fredelig vinter, når der ikke spilles fodbold, men det er måske i virkeligheden den allertravleste tid på året. Jeg kan forsikre om, at vi ikke spilder tiden – og det gælder alt fra kurser, dommerklubmøder, teorimesterskaber og som det seneste skud på stammen VAR-info-møder, som vi hellere end gerne laver. Men jeg er stadig ikke helt kommet mig over skuffelsen ved, at julemanden ikke gav mig bare et par døgn på 36 timer. De ville kunne rydde op i nogle af hængepartierne. Så til dem, der har skrevet til mig undervejs – fat mod – der skal nok komme svar, når jeg lige har fået vejret igen.

Mange hsr besynderligt nok stadig den opfattelse, at dommerverdenen er sort eller hvid. Gid det var så vel (og så måske ikke – forklaring nedenfor). Men hvis vi ser på spilsituationerne, er der måske 20 % sorte, 20 % hvide – og så er der de 60 % grå. Og det er her, hvor de tre vigtigste ord i fodboldloven kommer ind i billedet: 'efter dommerens skøn'. Det kan være hamrende irriterende, når man står udenfor og måske er tilhænger af hold A eller B., men det er altså ikke maskiner, som vi har med at gøre.

Hvis det alene handlede om sort-hvide afgørelser, kunne vi bare proppe videomaterialet ind i en computer, hvorefter en algoritme ville spytte et svar ud på bundlinjen. Og så behøvede vi slet ikke dommere. Men – og så kan man lide det eller ej – den menneskelige faktor er altså en medspiller i fodbold. Angribere scorer ikke hver gang, målmænd redder ikke hver gang – og dommere griber heller ikke rigtigt i lommen hver gang. Det gør det på ingen måde mindre irriterende, hvis man holder med det ene eller andet hold – men sådan er livet.

Det giver mig lejlighed til at opliste en række kriterier, som dommeren skal tage stilling til i enhver spilsituation. De er selvfølgelig af varierende slags, afhængigt af hvad vi er ude i – men det er egentlig mest for at illustrere, at hver eneste gang der foregår noget ude på banen, skal dommeren foretage en vurdering. Og for at kunne gøre det, skal han løbe en række kriterier igennem (og så i øvrigt lukke alle udefra kommende kommentarer og publikumsreaktioner helt ude af sin beslutningssfære). Der burde være basis for et helt psykologispeciale her, for det er altså ikke for små børn.

Lad os starte i den lette ende. Man har et fænomen, der – afhængig af afsenderen – kaldes obstruktion eller spærring, nemlig det at man forhindrer en modspiller adgang til at spille bolden. Det er typisk i situationer, hvor en spiller gerne vil have bolden til at gå ud til målspark, og hvor man blot ønsker at dække modspilleren af. Det er også helt i orden at gøre det, under to forudsætninger: bolden skal være inden for spilleafstand, det vil sige, at den skal kunne spilles i næste skridt (ingen fast afstand, for der er forskel på de yngste ungdomsspillerens ben (for ikke at tale om veteranerne) og så seniorerne. Desuden skal man have front mod bolden. Det ville ellers være vidunderligt, hvis man bare kunne vende rundt for bedre at holde øje med modspilleren – men det holder altså ikke. Hvis én af de to betingelser ikke er opfyldt, koster det et indirekte frispark den modsatte vej.

Vi har en lidt tilsvarende situation omkring angreb med skulderen (det som man i gamle dage kaldte 'skulderskub', som desværre stadig dukker op i TV fra tid til anden). For ikke at tale om begrebet 'skuldertackling', som får mig til at krympe mig hver gang. Tacklinger er noget, der foregår ved fødderne. Men ting tager tid, og indgroede vaner er ikke bare lige til at ændre. Her har vi nogle betingelser, og så alligevel ikke. Ved angreb med skulderen kræves der – som ved obstruktion / spærring) – at bolden er inden for spilleafstand, men samtidig skal der gøres et aktivt forsøg på at spille bolden. Det nytter altså ikke noget at fjerne manden for derefter at tage bolden et par sekunder efter. Faktisk er dette et af de mere interessante lovpunkter, for sædvanligvis tager den angribende part næsten altid armen med i sit angreb – og så taler vi ikke længere angreb med skulderen. Bevares, straffen ender det samme sted, med et direkte frispark.

Vi kan køre kriterierne videre til det, der mere tangerer blod, vold og mord, Nemlig tacklinger, som jo altid er det, der kan få sindene til at koge. Der har også været et par heftige udenlandske eksempler i weekenden, hvor jeg gerne havde set rødt i stedet for gult (eller ingenting), men lad nu det være.

Det har været berørt mange gange før på denne plads – men lad os bare tage det én gang til. I den korte udgave vil dommeren se på farten i tacklingen, benenes placering (ét eller to – på eller over jorden), knopper forrest eller ej, muligheden for at spille bolden og viljen til at spille bolden – og i sidste ende kontaktstedet.

Igen vil jeg understrege, at det ikke nødvendigvis fritager synderen for anklage, hvis han spiller bolden og efterfølgende pløjer modspilleren, enten med det første ben eller det som kommer derefter. Der kunne ligge en hel klumme omkring det at spille bolden eller ej.

Det var en lille teaser omkring kriterier. Nærmere vil følge omkring berøven af oplagt scoringsmulighed og det at bremse et lovende angreb. For her er der en hel skov af kriterier, der skal i spil, og som dommeren skal gennemløbe på et splitsekund, hvilket ikke ligefrem gør livet lettere.

Alt dette bare for at illustrere, at tingene altså ikke er sorte eller hvide – men ufattelig meget er overladt til dommerens skøn. Men det er jo derfor, at vi har ham.